

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie ze skargi T.G. o wznowienie postępowania

w sprawie z powództwa T.G.

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Ministra Finansów

o zapłatę,

zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego

z dnia

17 lutego 2005 r. sygn. akt [...],

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 6 listopada 2009 r.,

zażalenia skarżącego na wyrok Sądu Apelacyjnego

z dnia 28 kwietnia 2009 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie i pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2009 r. uwzględniając skargę powoda o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 17 lutego 2005 r., zmienił ten wyrok w części dotyczącej kwoty 192.130,65 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 grudnia 1992 r. do dnia zapłaty w ten sposób, że uchylił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 23 lipca 2003 r. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania temu Sądowi. W punkcie drugim oddalił skargę o wznowienie w części dotyczącej kwoty 43.204,35, w pkt 3 umorzył postępowanie wywołane skargą o wznowienie w części dotyczącej odsetek w wysokości 3% rocznie od dnia 1 czerwca 1946 r. do dnia 1 grudnia 1992 r. liczonych od 19 sztuk obligacji, których waloryzacji domagał się powód w sprawie IC 1920/02, zaś w pkt 4 odrzucił skargę jako zawierającą nowe żądanie, wskazując jako podstawę art. 410 § 1 k.p.c.

Skarżący w zażaleniu na to postanowienie w części dotyczącej odrzucenia jego skargi o wznowienie postępowania zawarte w pkt 4 wyroku z dnia 28 kwietnia 2009 r. zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 358¹ § 3 k.c. przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że zastosowanie cen dla określenia wysokości świadczenia z dnia orzekania o wysokości zwaloryzowanego świadczenia, jest wystąpieniem z nowym żądaniem pomimo tego, że wyrok w sprawie waloryzacji ma charakter konstytutywny oraz naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 316 § 1 k.p.c. przez nieprzyjęcie za podstawę stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy przed Sądem Apelacyjnym, art. 412 k.p.c. przez nierozpoznanie sprawy na nowo oraz art. 410 § 1 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 410 § 1 k.p.c. Sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. Podstawy skargi o wznowienie postępowania wyczerpująco określają przepisy art.

401, 401¹ i 403 k.p.c. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 października 1999 r. II UKN 174/99 (OSNP 2001, nr 4, poz. 133), a następnie w postanowieniu z dnia 21 września 2007 r. V CZ 88/07 Lex nr 486003), jeżeli z uzasadnienia skargi wynika, że okoliczności w niej wskazane nie wyczerpują ustawowej przesłanki wznowienia postępowania, wymienionej w powyższych przepisach k.p.c., to podnoszona w żądaniu podstawa prawna żądania nie zachodzi. W takim przypadku skarga nie jest oparta na ustawowej podstawie wznowienia i podlega odrzuceniu, stosownie do art. 410 § 1 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2005 r., IV CO 6/05, Biul. SN 2005, nr 9 postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2007 r. IV CZ 48/07, Lex nr 485887; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2008 r. III UZ 13/07, Lex nr 442729).

Jak podkreślił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 12 października 2007 r., IV CZ 44/07 (niepubl.), merytoryczne rozstrzygnięcie przez Trybunał Konstytucyjny problemu zgodności z Konstytucją zaskarżonej treści normatywnej jest zawsze orzeczeniem o zgodności z Konstytucją tego przepisu, nie odnosi się natomiast i nie wywiera skutku w stosunku do innych przepisów, nawet zbieżnych lub tożsamy z normą objętą sentencją wyroku (zob. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 października 1998 r., SK 3/98, OTK 1998, nr 5, poz. 69 i z dnia 9 listopada 2005 r., P 11/05, OTK-A 2005, nr 10, poz. 113).

Niedopuszczalna jest skarga o wznowienie postępowania nie tylko wtedy gdy została wniesiona po terminie, albo nie oparta została na ustawowej podstawie, ale także wtedy gdy jest niedopuszczalna z innych względów. Skarga o wznowienie postępowania jest szczególnym środkiem zaskarżenia i dlatego musi dotyczyć istniejącego orzeczenia, a nie orzeczenia nieistniejącego.

Innymi słowy, zakres przedmiotowy i podmiotowy zaskarżanego wyroku musi być tożsamy z zakresem skargi.

Niewątpliwie zaskarżone skargą o wznowienie postępowania orzeczenie swym zakazem przedmiotowym nie obejmowało zawartego w skardze żądania, co do którego skarga została odrzucona – co już przesądza niezasadność rozpoznawanego zażalenia (por. np. postanowienie SN z dnia 2 kwietnia 1964 r.,

I PR 10/63, OSNCP 1965, nr 5, poz. 80). Innym zagadnieniem jest natomiast dopuszczalność zmiany powództwa w postępowaniu toczącym się ponownie, po uchyleniu prawomocnego wyroku na skutek skargi o wznowienie postępowania.

Na marginesie trzeba zauważyć że, Trybunał odroczył utratę mocy obowiązującej art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r o zmianie ustawy Kodeks cywilny na okres 12 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w dzienniku ustaw RP. Sentencja wyroku została ogłoszona w dniu 10 maja 2007 r (Dz. U. Nr 81, poz. 554), zatem wyrok wszedł w życie w dniu 10 maja 2008 r. W tym stanie rzeczy 3 miesięczny termin do wniesienia skargi rozpoczął swój bieg od tej daty i został przez skarżącego zachowany.

Ocena skutków czasowych orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, gdy nie określił ich sam Trybunał, może zależeć od tego, czy orzeczenie stwierdzające niezgodność przepisu z Konstytucją należy do kategorii orzeczeń z odroczoną datą utraty mocy obowiązującej przez przepis niekonstytucyjny, czy też ma charakter orzeczenia zwykłego, a więc wchodzącego w życie z dniem ogłoszenia.

W literaturze przeważa pogląd opowiadający się za prospektywnym skutkiem orzeczeń odroczonych. Do tego stanowiska przychylił się także Sąd Najwyższy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2000 r., III RN 96/98, ONAPUS 2000, nr 13, poz. 500 i uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2003 r., III CZP 45/03, OSNC 2004, nr 9, poz. 136 oraz uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2004 r., III CZP 112/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 61). Jak już jednak wyżej zasygnalizowano, rozstrzygnięcie także i tej kwestii było zbędne dla rozpoznania zażalenia.

Z tych względów zażalenie oddalono (art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.).